

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 mei 2018

VOORSTEL

**tot wijziging van het Reglement van de Kamer
van volksvertegenwoordigers aangaande de
deelname van de volksvertegenwoordigers
aan de commissiewerkzaamheden**

**Voorstel tot herziening van het Reglement
van de Kamer van volksvertegenwoordigers
wat de elektronische stemming betreft**

VERSLAG

NAMENS DE BIJZONDERE COMMISSIE VOOR HET
REGLAMENT EN VOOR DE HERVORMING VAN DE
PARLEMENTAIRE WERKZAAMHEDEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Monica DE CONINCK**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzettingen	3
A. Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers aangaande de deelname van de volksver- tegenwoordigers aan de commissiewerk- zaamheden (DOC 54 2801/001)	3
B. Voorstel tot herziening van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat de elektronische stemming betreft (DOC 54 2806/001)	3
II. Algemene bespreking	3
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	7
A. Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers aangaande de deelname van de volksver- tegenwoordigers aan de commissiewerk- zaamheden (DOC 54 2801/001)	7
B. Voorstel tot herziening van het Reglement van de Kamer wat de elektronische stemming betreft (DOC 54 2806/001)	7

Zie:

Doc 54 **2801 (2017/2018):**

001: Voorstel.

Doc 54 **2806/ (2017/2018):**

001: Voorstel van de heer Nollet c.s..

002: Amendement.

003: Wijziging auteur.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 mai 2018

PROPOSITION

**de modification du Règlement de la
Chambre des représentants concernant la
participation des députés au travail
des commissions**

**Proposition de modification
du Règlement de la Chambre
en ce qui concerne le vote électronique**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION SPÉCIALE
DU RÈGLEMENT ET DE LA RÉFORME
DU TRAVAIL PARLEMENTAIRE
PAR
MME **Monica DE CONINCK**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposés introductifs	3
A. Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants concernant la participation des députés au travail des com- missions (DOC 54 2801/001)	3
B. Proposition de modification du Règlement de la Chambre en ce qui concerne le vote élec- tronique (DOC 54 2806/001)	3
II. Discussion generale	3
III. Discussion des articles et votes	7
A. Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants concernant la participation des députés au travail des com- missions (DOC 54 2801/001)	7
B. Proposition de modification du Règlement de la Chambre en ce qui concerne le vote élec- tronique (DOC 54 2806/001)	7

Voir:

Doc 54 **2801 (2017/2018):**

001: Proposition.

Doc 54 **2806/ (2017/2018):**

001: Proposition du M. Nollet et consorts.

002: Amendement.

003: Modification auteur.

8564

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Siegfried Bracke

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Peter Buysrogge, Peter De Roover, Wim Van der Donckt, Yoleen Van Camp
PS	Jean-Marc Delizée, André Frédéric, Laurette Onkelinx
MR	Katrin Jadin, Richard Miller, Philippe Pivin
CD&V	Jef Van den Bergh, Servais Verherstraeten
Open Vld	Patrick Dewael, Sabien Lahaye-Battheu
sp.a	Karin Temmerman
Ecolo-Groen	Kristof Calvo
cdH	Catherine Fonck

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Renate Hufkens, Werner Janssen, Peter Luykx, Sarah Smeyers, Kristien Van Vaerenbergh
Emir Kir, Karine Lalieux, Eric Thiébaud
Gautier Calomne, David Clarinval, Vincent Scourneau, Stéphanie Thoron
Sonja Becq, Nahima Lanjri, Veli Yüksel
Dirk Janssens, Luk Van Biesen, Carina Van Cauter
Meryame Kitir, Dirk Van der Maelen
Jean-Marc Nollet, Stefaan Van Hecke
Christian Brotcorne, Benoît Lutgen

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze voorstellen tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers besproken tijdens haar vergadering van 2 mei 2018, nadat ze op voorstel van de voorzitter werden samengevoegd.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

A. Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers aangaande de deelname van de volksvertegenwoordigers aan de commissiewerkzaamheden (DOC 54 2801/001)

De heer André Frédéric (PS) wijst erop dat dit voorstel een van de akkoorden is die de “Werkgroep politieke vernieuwing” heeft uitgewerkt (voor het verslag van die werkgroep, zie DOC 54 2584/001). De hoofdindieners had al tijdens de vorige zittingsperiode een voorstel met een soortgelijke strekking ingediend (DOC 53 2208/001).

De leden die zonder geldige reden niet aan plenaire vergaderingen deelnemen, worden daar financieel voor gestraft. Zulks is echter niet het geval voor wie zonder geldige reden afwezig is op commissievergaderingen. De uitbreiding van de sancties tot de commissievergaderingen is een eerste stap in de goede richting. Een dergelijk systeem is al van toepassing in het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er worden wel uitzonderingen gemaakt voor wie met een geldige reden niet aanwezig is.

B. Voorstel tot herziening van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat de elektronische stemming betreft (DOC 54 2806/001)

Dit voorstel beoogt de invoering van de elektronische stemming in de commissievergaderingen en de bekendmaking van de resultaten.

Voor het overige wordt naar de toelichting verwezen (DOC 54 2806/001, blz. 3 en volgende).

II. — ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw Monica De Coninck (sp.a) is het eens met de doelstellingen van de indieners van de twee voorstellen. De spreekster zou de nieuwe regels echter in werking willen zien treden op 1 januari 2019, en niet pas bij de volgende hernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers. De spreekster kan instemmen met

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a consacré sa réunion du 2 mai 2018 à la discussion des présentes propositions de modification du Règlement de la Chambre des représentants, après les avoir jointes sur proposition du Président.

I. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS

A. Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants concernant la participation des députés au travail des commissions (DOC 54 2801/001)

M. André Frédéric (PS) indique que la présente proposition constitue l'un des accords conclus au sein du groupe de travail “Renouveau politique” (pour le rapport de ce groupe de travail, voy. DOC 54 2584/001). L'auteur avait déjà déposé une proposition à la portée similaire sous la législature précédente (DOC 53 2208/001).

Actuellement, les absences non justifiées des parlementaires aux séances plénières sont sanctionnées financièrement. Tel n'est pas le cas des absences non justifiées aux commissions. L'élargissement des sanctions aux commissions constitue un premier pas dans la bonne direction. Un tel système est déjà d'application au Parlement bruxellois. Des exceptions sont prévues pour les absences justifiées.

B. Proposition de modification du Règlement de la Chambre en ce qui concerne le vote électronique (DOC 54 2806/001)

La présente proposition vise à introduire le vote électronique en commission et la publication des résultats.

Il est renvoyé aux développements pour le surplus (DOC 54 2806/001, p. 3 et s.).

II. — DISCUSSION GENERALE

Mme Monica De Coninck (sp.a) souscrit aux objectifs des auteurs des deux propositions. L'intervenante aurait cependant voulu que les nouvelles règles soient d'application dès le 1er janvier 2019, et non à l'occasion du prochain renouvellement de la Chambre des représentants. L'intervenante peut soutenir les propositions si

de voorstellen indien de datum van inwerkingtreding om louter technische redenen te verantwoorden is, maar niet indien er politieke motieven spelen.

De heer Brecht Vermeulen (N-VA) herinnert eraan dat het in de “Werkgroep politieke vernieuwing” niet vanzelfsprekend was om iedereen te overtuigen van de gegrondheid van deze voorstellen. De leden van de werkgroep zijn uiteindelijk tot een consensus gekomen.

De beide voorstellen zijn een eerste stap in de goede richting, maar lossen niet alle knelpunten op.

Volgens de spreker ware een bijsturing aangewezen van de sanctieregeling bij afwezigheden in *plenum* zonder geldige reden; een lid wordt immers vooral beoordeeld op zijn aanwezigheid bij de stemmingen, die slechts een fractie zijn van de werkzaamheden in plenaire vergadering.

Het parlementaire werk wordt grotendeels in commissie verricht; voorts neemt het werkvolume in commissie de jongste jaren toe. Het is dus relevant de uitbetaling van de parlementaire vergoedingen afhankelijk te maken van de daadwerkelijke aanwezigheid in commissie.

Wat de werkbaarheid van de in uitzicht gestelde regeling betreft, dient erop te worden gewezen dat de nieuwe zalen van het Forumgebouw met badgelezers zijn uitgerust. Aldus heeft de commissievoorzitter zicht op de aanwezige leden en op degenen die het woord vragen. Er moet een elektronische opname kunnen plaatsvinden. Daar er momenteel geen enkele koppeling bestaat tussen de badgelezer en de aanwezigheidslijst, blijven die lezers ongebruikt. De leden nemen in de commissiezalen plaats zonder vooraf vastgestelde plaats. Daardoor gebeuren de stemmingen nog altijd bij handopsteken, en de stemmen worden niet nominatief geregistreerd. De koppeling moet vooralsnog technisch worden georganiseerd.

De vergelijking tussen parlementaire instellingen is weliswaar ingewikkelder geworden door het verschillende aantal leden en door het intensiteitsverschil van de werkzaamheden, dat neemt niet weg dat andere parlementen zich al hebben toegerust met soortgelijke regelingen als die welke in deze twee voorstellen worden overwogen. Het lid ziet dan ook niet in dat onoverkomelijke technische hindernissen zouden kunnen rijzen.

De heer Philippe Pivin (MR) bevestigt dat de bij het Brussels Parlement ingestelde regeling geen enkele toepassingsmoeilijkheid doet rijzen. De beide voorstellen bekrachtigen het gegeven dat het parlementaire werk hoofdzakelijk in commissie plaatsvindt. Mits de nodige technische aanpassingen gebeuren, zullen de

l'entrée en vigueur est justifiée par des raisons purement techniques, mais pas s'il s'agit de raisons politiques.

M. Brecht Vermeulen (N-VA) rappelle qu'en groupe de travail “Renouveau politique”, il n'a pas été évident de convaincre tout le monde du bien-fondé des présentes propositions. Finalement, les membres du groupe de travail sont parvenus à un consensus.

Les deux propositions constituent un premier pas dans la bonne direction, mais ne résolvent pas tout.

Pour le membre, le régime des sanctions pour absences injustifiées en séance plénière pourrait être amélioré. Un membre est surtout jugé sur sa présence lors des votes, qui ne représentent qu'une fraction de la séance plénière.

La grande partie du travail parlementaire s'effectue en commission. Ces dernières années, on y constate en outre une accentuation du travail. Il est pertinent de subordonner le paiement des indemnités parlementaires à la présence effective en commission.

En ce qui concerne la praticabilité du système envisagé, les nouvelles salles du bâtiment Forum sont dotées de lecteurs de badges. Le président de la commission dispose ainsi d'une vue sur les membres présents et ceux qui demandent la parole. Un enregistrement électronique doit pouvoir avoir lieu. Actuellement, dans la mesure où aucun couplage n'a lieu entre le lecteur de badge et la liste des présences, les lecteurs restent inutilisés. Les membres se placent dans les salles de commission sans place prédéterminée. Il en résulte que les votes restent opérés à main levée, sans enregistrement nominatif des votes. Le couplage doit encore être organisé techniquement.

Même si la comparaison entre institutions parlementaires est rendue plus compliquée par le nombre différent de membres et l'intensité différente des travaux, il reste que d'autres parlements se sont déjà dotés de régimes analogues à celui envisagé par les deux présentes propositions. Le membre n'aperçoit donc pas comment il pourrait exister des obstacles techniques insurmontables.

M. Philippe Pivin (MR) confirme que le système mis en place au niveau du Parlement bruxellois ne pose aucun souci d'application. Les deux propositions consacrent le fait que le travail parlementaire s'effectue essentiellement en commission. Elles permettront de donner une utilité concrète au système déjà installé

voorstellen ervoor kunnen zorgen dat het al in de commissiezalen geïnstalleerde badgelezersysteem een concreet nut krijgt.

Ook de heer Franky Demon (CD&V) wil de klemtoon leggen op de werkzaamheden in commissie. Vergaderingen in plenum dienen niet om de bespreking ten gronde over te doen; die bespreking moet in commissie plaatsvinden. Door op te treden tegen de afwezigheden in commissie, beogen de indieners van de voorstellen er dus op toe te zien dat de leden die aan de commissiebesprekingen hadden moeten deelnemen, de argumenten die zij daar te kennen hadden moeten geven, niet in de plenaire vergadering aanvoeren.

Mevrouw Catherine Fonck (cdH) steunt de beide voorstellen, die aantonen dat een parlementair mandaat de onverdeelde inzet van het verkozen lid vereist, en die het belang van de commissiewerkzaamheden verankeren.

Toch lossen die twee voorstellen niet alle problemen op. Zullen de aanwezigheden van de parlementsleden openbaar worden gemaakt? De spreekster had dat relevant gevonden, in het licht van het transparantiebeginsel en met het oog op het vertrouwen van de burger.

Evenals mevrouw De Coninck had de spreekster gewenst dat de nieuwe regels sneller van kracht zouden worden, dat wil zeggen zonder te wachten op de hernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers. De diensten van de Kamer noteren de aanwezigheden van de leden nu al; die informatie is dus al voorhanden. Mocht dat niet het geval zijn, dan zou het interessant zijn tests uit te voeren om er zeker van te zijn dat de regeling op de door de voorstellen beoogde deadline helemaal toepasbaar zal zijn.

Mevrouw Monica De Coninck (sp.a) sluit zich bij het idee van de vorige spreekster aan. Het zou interessant zijn de komende maanden tests uit te voeren.

De heer Brecht Vermeulen (N-VA) merkt op dat de eventuele openbaarmaking van de presentielijsten werd besproken in de "Werkgroep politieke vernieuwing", maar dat geen consensus kon worden bereikt. De openbaarmaking van de stemmingen werd daarentegen wel goedgekeurd en krijgt concreet gestalte in het ter bespreking voorliggende tweede voorstel.

De spreker staat achter het idee van tests om de toepasbaarheid van de overwogen regeling te toetsen. Vooralsnog kan niet worden uitgegaan van de presentielijsten die de diensten bijhouden; daarbij wordt een lid

de lezers van badges in de zalen van de commissie, middels de technische aanpassingen die nodig zijn.

M. Franky Demon (CD&V) entend lui aussi mettre l'accent sur les travaux en commission. La séance plénière ne doit pas servir à répéter la discussion de fond, qui doit avoir eu lieu en commission. En sanctionnant les absences en commission, les auteurs des propositions veillent à ce que les membres qui auraient dû participer aux discussions en commission n'expriment pas en séance plénière des arguments qu'ils auraient dû déjà faire connaître.

Mme Catherine Fonck (cdH) souscrit aux deux propositions, qui illustrent le fait qu'un mandat de parlementaire appelle tout l'investissement du membre élu, et qui consacrent l'importance des travaux en commission.

Pour autant, ces deux propositions ne résolvent pas tous les problèmes. Les présences des parlementaires seront-elles publiées? L'intervenante l'aurait trouvé pertinent, sur la base du principe de transparence et en vue de la confiance des citoyens.

Avec Mme De Coninck, l'oratrice aurait préféré une entrée en vigueur plus rapide des nouvelles règles, sans attendre le renouvellement de la Chambre des représentants. Les services de la Chambre prennent déjà note des présences des membres. L'information est donc déjà disponible. A défaut, il serait intéressant de procéder déjà à des tests pour s'assurer d'une praticabilité entière du système à l'échéance envisagée par les propositions.

Mme Monica De Coninck (sp.a) partage l'idée de la précédente oratrice. Il serait intéressant de procéder à des tests dans les prochains mois.

M. Brecht Vermeulen (N-VA) fait remarquer que l'éventuelle publication des listes de présence a été analysée en groupe de travail "Renouveau politique", sans recueillir de consensus. La publication du vote a par contre été approuvée et se concrétise par la deuxième proposition étudiée.

L'intervenant approuve l'idée de tests permettant de s'assurer de la praticabilité du système envisagé. Actuellement, il est impossible de se fonder sur les listes de présence tenues par les services. Ceux-ci notent les

immers als aanwezig genoteerd indien het gedurende de héle vergadering aanwezig is, maar er wordt geen rekening gehouden met de specifieke aanwezigheden van elk lid tijdens de stemmingen.

De heer Kristof Calvo (Ecolo-Groen) merkt op dat een onderscheid dient te worden gemaakt tussen principebeslissingen en uitvoeringsmaatregelen. Wat de uitvoeringsmaatregelen betreft, zijn tests om zich te vergewissen van de technische haalbaarheid op de beoogde deadline zeker relevant. De Conferentie van voorzitters en het Bureau van de Kamer zullen daartoe de nodige beslissingen moeten nemen.

Voorzitter Siegfried Bracke merkt op dat het tweede voorstel de openbaarmaking van de stemmingen beoogt.

Welke beslissing de commissie ook neemt over deze voorstellen, het is volgens de voorzitter raadzaam de diensten een nota te vragen waarin een aantal zaken wordt verduidelijkt (bijvoorbeeld de gronden om met een geldige reden afwezig te mogen zijn, en de situaties waarin de leden geacht worden aanwezig te zijn), en waarin ook wordt ingegaan op de praktische gevolgen van deze teksten (zoals de eventuele technische hinderpalen, want nog niet alle commissiezalen zijn uitgerust met badgelezers).

De beoogde nieuwe regels al vanaf 1 januari 2019 ingang doen vinden lijkt uitgesloten. De werkzaamheden zullen anders moeten worden geregeld. Om praktische redenen kan de nieuwe regeling pas bij de volgende hernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers in werking treden.

In bepaalde gevallen zal de Conferentie van voorzitters een beslissing moeten nemen. Hoe zal die Conferentie beslissen: bij consensus, overeenkomstig de gebruikelijke regeling, of zal een meerderheid volstaan? In dat laatste geval zal het Reglement het soort meerderheid moeten bepalen.

De heer Brecht Vermeulen (N-VA) is het ermee eens om een dergelijke nota te vragen aan de diensten.

Wat de nadere beslissingen van de Conferentie van voorzitters betreft, zou het volgens de spreker een goede zaak zijn de parlementen die al met soortgelijke regels werken, te vragen hoe hun organen dergelijke beslissingen nemen. Het gaat ook om nadere uitvoeringsregels, die na de beslissing kunnen worden geanalyseerd.

Voorzitter Siegfried Bracke wijst erop dat rekening moet worden gehouden met de specifieke aard van de Kamer van volksvertegenwoordigers, in vergelijking

présences des membres pour une réunion entière, sans noter les présences spécifiques de chaque membre lors des votes.

M. Kristof Calvo (Ecolo-Groen) note qu'il convient de distinguer les décisions de principe et les mesures d'exécution. En ce qui concerne les secondes, des tests visant à s'assurer de la praticabilité technique à l'échéance envisagée sont pertinents. Des décisions devront être prises en Conférence des présidents et en Bureau de la Chambre à cet effet.

M. Siegfried Bracke, président, note que la publication des votes est visée par la deuxième proposition.

Quelle que soit la décision de la commission sur les présentes propositions, le président estime qu'il serait opportun de demander aux services une note portant une série de clarifications (par exemple sur les causes d'excuses et les cas où les membres sont réputés présents) et analysant les conséquences pratiques de ces textes (par exemple les éventuels obstacles techniques: toutes les salles de commission ne sont pas encore dotées de lecteurs de badges).

Il semble exclu de pouvoir appliquer les nouvelles règles envisagées dès le 1er janvier 2019. Une autre organisation des travaux sera nécessaire. L'entrée en vigueur lors du prochain renouvellement de la Chambre des représentants s'impose pour des raisons pratiques.

Dans certains cas, il reviendra à la Conférence des présidents de prendre une décision. Quelles seront les modalités selon lesquelles la Conférence des présidents tranchera? Décidera-t-elle par consensus, conformément aux règles usuelles, ou une majorité suffira-t-elle, auquel cas le Règlement devra le prévoir?

M. Brecht Vermeulen (N-VA) souscrit à l'idée de demander aux services la note précitée.

En ce qui concerne les modalités de décision de la Conférence des présidents, l'intervenant estime qu'il serait judicieux de demander aux parlements qui se sont déjà dotés de règles analogues comment leurs organes prennent de telles décisions. Il s'agit ici aussi de modalités d'exécution, qui peuvent être analys es après la décision.

M. Siegfried Bracke, président, fait remarquer qu'il faut tenir compte de la spécificité de la Chambre des représentants par rapport aux autres institutions

met de andere parlementaire instellingen, en met name met de hoeveelheid commissiewerkzaamheden en de intensiteit ervan.

Mevrouw Monica De Coninck (sp.a) ziet niet in hoe een regeling die in andere parlementen al tot ieders tevredenheid wordt toegepast, in de Kamer van volksvertegenwoordigers niet werkbaar zou zijn. Toch is ze het ermee eens om de diensten een nota te vragen.

Volgens *de heer Kristof Calvo (Ecolo-Groen)* zal de stemming over deze voorstellen een motivatie zijn om eventuele praktische moeilijkheden weg te werken.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

A. Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers aangaande de deelname van de volksvertegenwoordigers aan de commissiewerkzaamheden (DOC 54 2801/001)

Artikelen 1 tot 3

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 1 tot 3 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele voorstel wordt eenparig aangenomen.

B. Voorstel tot herziening van het Reglement van de Kamer wat de elektronische stemming betreft (DOC 54 2806/001)

Artikel 1

Artikel 1 betreft de organisatie van de elektronische stemming in de commissies.

Mevrouw Monica De Coninck (sp.a) dient *amendement nr. 1* (DOC 54 2806/002) in, dat ertoe strekt de toepassing van de elektronische stemming uit te breiden tot alle stemmingen, dus ook de stemmingen over de artikelen en de amendementen. De indienster denkt daarbij vooral aan de programmawetten en de wetten houdende diverse bepalingen.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 1 en 1 onthouding.

parlementaires, à savoir le nombre et l'intensité des travaux en commission.

Mme Monica De Coninck (sp.a) ne voit pas comment une solution qui existe déjà à la satisfaction de tous dans d'autres institutions parlementaires pourrait être considérée comme impraticable à la Chambre des représentants. Elle marque toutefois son accord sur la demande d'une note aux services.

M. Kristof Calvo (Ecolo-Groen) estime que le vote des présentes propositions constituera une motivation pour effacer d'éventuelles difficultés pratiques.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

A. Proposition de modification du Règlement de la Chambre des représentants concernant la participation des députés au travail des commissions (DOC 54 2801/001)

Articles 1er à 3

Ces dispositions n'appellent aucun commentaire.

Les articles 1er à 3 sont successivement adoptés à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble de la proposition est adopté à l'unanimité.

B. Proposition de modification du Règlement de la Chambre en ce qui concerne le vote électronique (DOC 54 2806/001)

Article 1er

L'article 1er organise le vote électronique en commission.

Mme Monica De Coninck (sp.a) introduit l'*amendement n° 1* (DOC 54 2806/002), qui vise à étendre le principe du vote électronique à chaque vote, donc y compris sur les articles et les amendements. L'auteur vise surtout les lois-programmes et les lois portant des dispositions diverses.

L'amendement n° 1 est rejeté par 10 voix contre une et une abstention.

Voorzitter Siegfried Bracke merkt op dat het voorstel ertoe strekt de bekendmaking naargelang het geval via het integraal verslag dan wel via het commissieverslag te doen geschieden; er wordt echter niet van alle commissievergaderingen een integraal verslag opgesteld.

De commissie gaat ermee akkoord om in de Nederlandse tekst de woorden “het Integraal Verslag en” en in de Franse tekst de woorden “au Compte rendu intégral et” weg te laten.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Artikel 2 bepaalt de inwerkingtreding.

Het wordt eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele voorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Monica DE CONINCK

De voorzitter,

Siegfried BRACKE

M. Siegfried Bracke, président, fait observer que selon le texte de la proposition, la publication aura lieu, selon le cas, dans le compte-rendu intégral ou dans le rapport de commission. Il n'est toutefois pas tenu de compte-rendu intégral de toutes les séances de commission.

La commission marque son accord sur la suppression des mots “au Compte rendu intégral et”, et, dans le texte néerlandais, des mots “het Integraal Verslag en”.

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'article 2 fixe l'entrée en vigueur.

Il est adopté à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble de la proposition est adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

Monica DE CONINCK

Le président,

Siegfried BRACKE